

РЕМЕНІ БЕЗПЕКИ – ЗВИЧКА, ЩО РЯТУЄ ЖИТТЯ

Збільшення рівня автомобілізації у світі стало причиною збільшення кількості аварій та підвищення рівня травматизму серед водіїв і пасажирів. Одним із найбільш дієвих заходів для захисту водія і пасажирів від травм під час зіткнення є використання ременів безпеки. Це – випробувані засоби, що дозволяють зберегти людські життя і знизити ступінь травматизму

ЕФЕКТИВНІСТЬ РЕМЕНІВ БЕЗПЕКИ

Більшість смертельних випадків унаслідок аварій припадає саме на водіїв і пасажирів, які не були пристебнуті ременями безпеки в момент зіткнення.

Під час кожного ДТП із непристебнутими водієм чи пасажиром відбувається одночасно три «зіткнення»: перше – це зіткнення автомобіля з іншим об'єктом, наприклад, з іншим авто або з нерухомим об'єктом (дерево, стовп), людьми чи тваринами; друге – між непристебнутою людиною та елементами автомобіля (наприклад, водій ударяється грудьми об кермо чи головою у скло); третє – коли внутрішні органи людини б'ються об грудну клітину самої людини або іншу частину скелету. Друге «зіткнення» спричиняє найбільші травми для організму та досить часто призводить до летальних наслідків. Саме від цих негативних наслідків водія та пасажирів покликано захищати ремені безпеки.

Найважчий і найнебезпечніший тип пошкодження під час аварій – травма голови, після цього – травми грудної клітини та животу. Також найпоширенішими є травми ніг та шиї, що часто призводить до втрати працездатності та інвалідності.

За даними «Глобального звіту про стан безпеки дорожнього руху 2015» Всесвітньої організації охорони здоров'я, ремені безпеки рятують життя, якщо вони правильно використані й добре підігнані. Їх використання знижує ймовірність загибелі на 40–50% для водіїв і пасажирів на передніх сидіннях і приблизно на 25% – для пасажирів на задніх сидіннях.

ПРИНЦИП ДІЇ РЕМЕНІВ БЕЗПЕКИ

Ремені безпеки є додатковим засобом безпеки та першочергово покликані попереджати запобігати травмам у водія та пасажирів, які знаходяться в автомобілі під час ДТП.

Нехтування ременями безпеки є одною з основних причин смертності й травматизму внаслідок ДТП для людей, які знаходяться в транспортних засобах

Застебнуті ремені спрацьовують таким чином:

- зменшують ризик контакту тіла з деталями автомобіля, а якщо таке трапляється, то зменшують наслідки пошкодження;

- розподіляють силу удару від зіткнення на найміцніші частини тіла людини;

- забезпечують людину від вилітання з автомобіля та від небезпечних переміщень всередині автомобіля (наприклад, в разі перевертання);

- зменшують ймовірність завдання травм іншим пасажиром (наприклад, не пристебнутий пасажир заднього сидіння в разі лобового зіткнення летить вперед і наносить важкі травми тим, хто сидить попереду, навіть якщо вони пристебнуті);

- гарантують оптимальне спрацювання всіх систем пасивної безпеки сучасного автомобіля (наприклад, повітряної подушки).

РЕМЕНІ БЕЗПЕКИ: УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

Попри рятувальну роль ременів, рівень користування ними в Україні є найнижчим серед усіх країн Європи. Правила дорожнього руху України (ПДР) встановлюють обов'язок користуватися ременями безпеки й на передніх, і на задніх сидіннях. Зокрема, пунктом 2.3 ПДР передбачено: «... для забезпечення безпеки дорожнього руху водій зобов'язаний на автомобілях, обладнаних підголовниками і ременями безпеки, користуватися ними і не перевозити пасажирів, непри-

стебнутих ременями», а в пункті 5.2 вказано: «Пасажири повинні під час пересування на транспортному засобі, обладнаному ременями безпеки, бути пристебнутими».

З метою оцінювання рівня користування ременями безпеки, у березні – травні 2017 року в межах кампанії «За безпечні доро-

Кампанія «За безпечні дороги» – адвокаційна кампанія, спрямована на зменшення смертності та травматизму на дорогах України. Ініційована Центром демократії та верховенства права у партнерстві з ГО "Юридична Асоціація велосипедистів Києва, Автономною відомою майстерністю та об'єднанні міжнародних, українських експертів, представників законодавчої та виконавчої влади.

Штраф за непристібнутий ремінь безпеки у Європі

Рівень користування ременями безпеки на передніх сидіннях в Європі

Розмір штрафу за непристібнутий ремінь безпеки в Євро

⊕ Австрія	⊕ Італія	⊕ Угорщина
⊕ Азербайджан	⊕ Іспанія	⊕ Кіпр
⊕ Бельгія	⊕ Ірландія	⊕ Латвія
⊕ Бразилія	⊕ Ісландія	⊕ Литва
⊕ Данія	⊕ Італія	⊕ Люксембург
⊕ Естонія	⊕ Італія	⊕ Німеччина
⊕ Фінляндія	⊕ Італія	⊕ Польща
⊕ Франція	⊕ Італія	⊕ Португалія
⊕ Греція	⊕ Італія	⊕ Румунія
⊕ Данія	⊕ Італія	⊕ Словаччина
⊕ Данія	⊕ Італія	⊕ Словенія
⊕ Данія	⊕ Італія	⊕ Україна
⊕ Данія	⊕ Італія	⊕ Хорватія
⊕ Данія	⊕ Італія	⊕ Чехія
⊕ Данія	⊕ Італія	⊕ Швейцарія

Відомі дані за використання ременів безпеки в Україні за період з 2014 по 2017 рік.

1. Road Safety Survey 2017, European Commission, Luxembourg, 2018.

2. Road Safety Survey 2017, European Commission, Luxembourg, 2018.

3. Road Safety Survey 2017, European Commission, Luxembourg, 2018.

4. Дані за використання ременів безпеки в Україні за період з 2014 по 2017 рік.

5. Дані за використання ременів безпеки в Україні за період з 2014 по 2017 рік.

ги» було проведено Всеукраїнське дослідження «Рівень користування ременями безпеки серед водіїв в Україні». Як показали результати дослідження, пристібнутими їздять менше ніж 15% водіїв (для порівняння, рівень користування ременями в країнах ЄС варіюється від 63% до 99%). Така ситуація зумовлена рядом обставин. Однією з причин такої поведінки водіїв та багатьох пасажирів – міфи та стереотипи, які склалися у суспільстві (наведені нижче).

ШТРАФИ ЗА ІГНОРУВАННЯ РЕМЕНІВ

Іншою і не менш значущою причиною низького рівня використання ременів безпеки є незначна відповідальність за порушення правил користування ременями безпеки. Зокрема, український штраф за ігнорування ременів становить 51 гривню (приблизно 1,5€) і є найнижчим у Європі. До прикладу, в країнах

Європи штраф за ремені становить: Греція – 350€, Іспанія – 300€, Естонія – 200€, Словенія – 120€, Італія – 80€, Чехія – 77€, Польща – 23€, Латвія – 30€, Литва – 30€.

Правопорушники не вважають таке покарання серйозною загрозою, тому логічним є збільшення штрафу до рівня, відчутного для українського гаманця – наприклад, 1020 гривень. Варто зазначити, що збільшення штрафу буде ефективним лише у випадку проведення поліцією цілеспрямованих кампаній із виявлення порушників. Крім цього, важливо переглянути та внести зміни в ПДР (пункт 2.3), які, зокрема, дають право не пристібатися інструкторам автошкіл, коли за кермом учень, а в населених пунктах – водіям – особам з інвалідністю, водіям і пасажиром оперативних та спеціальних транспортних засобів і таксі. Тому ситуації, коли майбутні водії бачать, що інструктор не пристібається, а

таксиста стверджують, що ремені безпеки непотрібні, непристібнуті поліцейські лояльно ставляться до водіїв без ременів безпеки – наочно укріплюють думку в суспільстві, що користуватися ременями безпеки необов'язково.

Варто зазначити, що значну роль відіграють інформаційні та просвітницькі кампанії. Чітке пояснення ризиків відсутності ременів безпеки та розвінчання міфів про них можуть змінити думку водіїв і пасажирів. Адже чимало з них просто не знають про важливість ременів безпеки, а то і вважають їх загрозою. Проте найбільш ефективним є поєднання просвітницьких кампаній із регулярними рейдами патрульної поліції щодо виявлення порушників.

Олеся ХОЛОПІК,
Андрій КЛИМЧУК,
Центр демократії
та верховенства права

МІФИ ПРО

**НА ЗАДНЬОМУ
СИДІННІ
ПРИСТІБАТИСЯ
НЕОБОВ'ЯЗКОВО**

1 Не користуючись ременями безпеки, пасажир на задньому сидінні можуть отримати ті ж самі травми голови, що й пасажир на передньому сидінні. Крім того, непристібнутий пасажир на задньому сидінні в разі аварії вдариться об переднє сидіння з силою в декілька тонн, травмуючи того, хто сидить перед ним

**ПІД ЧАС АВАРІЇ
КРАЩЕ БУТИ
ВИКИНУТИМ
З АВТОМОБІЛЯ**

4 Викидання тіла з автомобіля під час аварії – найгірший сценарій, що може відбутись із водієм чи пасажиром. У **75%** випадків викидання з автомобіля позбавляє учасника аварії шансів на виживання. Застібнутий ремінь безпеки знижує ймовірність викидання майже до нуля

**КОРИСТУВАТИСЯ
РЕМЕНЕМ БЕЗПЕКИ
НЕЗРУЧНО**

2 Регулярне користування ременем – це корисна звичка, що закріплюється з часом. Надалі у непристібнутої людини виникатиме відчуття дискомфорту за відсутності ременя

**РЕМІНЬ БЕЗПЕКИ
МОЖЕ У ВИПАДКУ
АВАРІЇ ТРАВМУВАТИ
ЛЮДИНУ**

5 Правильно одягнені ремені безпеки рідко стають причиною травм. Якщо вони і спричиняють травми – це, як правило, поверхневі синці. Однак це ніщо порівняно з тими ушкодженнями, що можуть статися із пасажиром та водієм, які не пристібнуті

**НА МАЛІЙ
ШВИДКОСТІ РЕМЕНІ
БЕЗПЕКИ МОЖНА
НЕ ВИКОРИСТО-
ВУВАТИ**

3 У момент лобового зіткнення дуже високі шанси розбити головою скло. У **9 із 10** випадків це призводить до загибелі водія. За статистикою, **70%** усіх аварій відбувається на швидкості менше ніж **50 км/год.** Зіткнення на такій швидкості аналогічне падінню з четвертого поверху. На швидкості **70 км/год** – еквівалентне падінню із сьомого поверху, а на швидкості **90 км/год** – з 11 поверху

**ЯКЩО В МАШИНІ
Є ПОДУШКИ
БЕЗПЕКИ, ТО РЕМЕНІ
НЕ ПОТРІБНІ**

6 Коли розкривається подушка безпеки, вона рухається назустріч зі швидкістю **300 км/год.** Ремінь безпеки не дає «зіткнутися» з подушкою настільки швидко, і це дозволяє уникнути травм. Крім того, подушки не допоможуть у разі бокового удару, удару ззаду чи перекидання автомобіля. Та й розроблялася подушка для спільного використання з ременями безпеки, а не замість них

РЕМЕНІ БЕЗПЕКИ

**ДЛЯ ПОДРОЖЕЙ
НА НЕВЕЛИКІ
ВІДСТАНІ РЕМЕНІ
БЕЗПЕКИ НЕ ПОТРІБНІ**

За статистикою, **75%** випадків загибелі водіїв трапляються в межах **15** кілометрів від їхніх домівок

**ДОСВІДЧЕНИМ
ВОДІЯМ НЕ ПОТРІБНО
КОРИСТУВАТИСЯ
РЕМЕНЯМИ БЕЗПЕКИ**

Досвідчені водії, як правило, не спричиняють ДТП, але вони можуть потрапити в аварію, спричинену іншим водієм, поганою погодою, механічним зламанням або пробитою шиною

**КОРИСТУВАТИСЯ
РЕМЕНЕМ – ЦЕ
ОСОБИСТЕ
РІШЕННЯ, ЯКЕ
НІ НА КОГО
НЕ ВПЛИВАЄ**

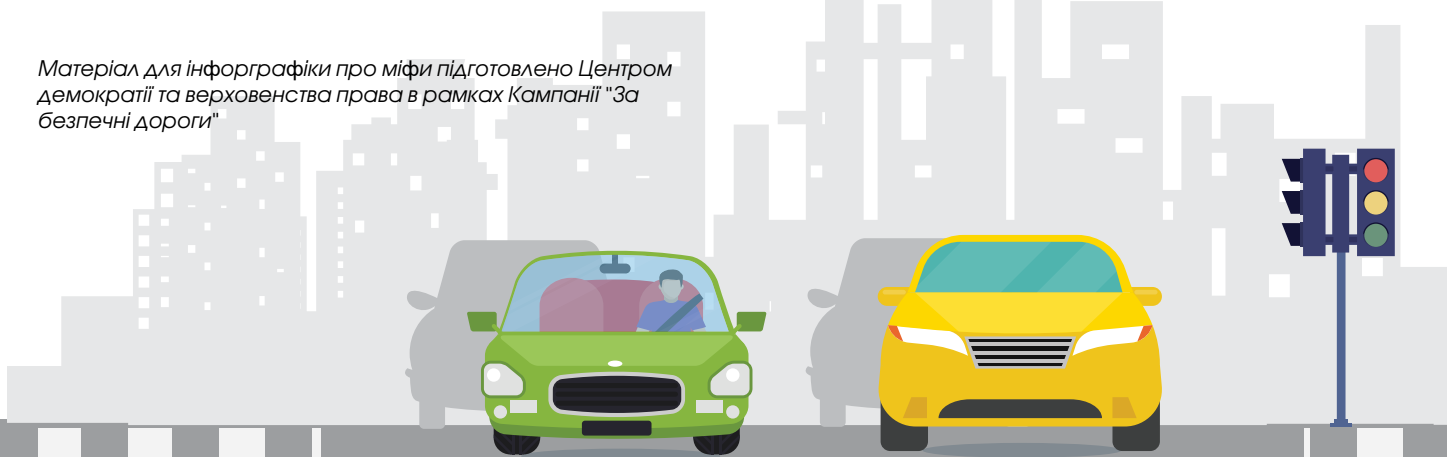
Може вплинути на вашу сім'ю та близьких, якщо ви постраждаєте в результаті аварії. Також це може вплинути на інших автомобілістів, оскільки користування ременем допоможе вам уникнути втрати контролю над автомобілем під час аварії. Не кажучи вже про те, що Правила дорожнього руху зобов'язують бути пристебнутими

**КОЛИ АВТО
ТОНЕ ЧИ ГОРИТЬ,
РЕМІНЬ ЗАВАЖАЄ
ВИБРАТИСЯ
З АВТОМОБІЛЯ**

Такі випадки вкрай рідкісні. І навіть якщо таке трапляється, то найбільшу небезпеку становить удар, що передує пожежі або падінню у водойму. Після цього непристебнуті люди, швидше за все, будуть серйозно травмовані й втратять можливість вибратися з автомобіля. Шанси на порятунок у 3–5 разів вищі у тих, хто використовує ремень безпеки

Матеріал для інфорграфіки про міфи підготовлено Центром демократії та верховенства права в рамках Кампанії "За безпечні дороги"

Кампанія «За безпечні дороги» – адвокаційна кампанія, спрямована на зменшення смертності та травматизму на дорогах України. Ініційована Центром демократії та верховенства права у партнерстві з ГО «Vision Zero», Асоціацією велосипедистів Києва, Автоакадемією водійської майстерності та об'єднує міжнародних і українських експертів, представників законодавчої та виконавчої влади

Джерела:
1. Seat-belts and child restraints: a road safety manual for decision-makers and practitioners. FIA Foundation for the Automobile and Society, London. 2009.
2. Seat-belts Fact Sheet. Global Road Safety Partnership. Geneva, 2015 Facebook www.facebook.com/saferoadsua.